

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dezső agyvédek.	Előfizetési árak: Égész evre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	--------------------------------	--	---	---

Iparostanonciskolai mizériák.

Minden iskolafajnak akad szószólója a nagy nyilvánosság előtt, ha abban valami hiba lenne. Csak az iparostanonc-tanonciskolákról nem hallani semmit, noha ott rengeteg sok a takarítani, a javítani való.

Az iparostanonciskolában rendes tanítók tanítanak, ideiglenes minőségben. Mindkét idő, úgy az elméletiek, mint a rajznak a tanítása a legrosszabb időben van. Hétköznapon, mikor egész nap munkában áll 5 óráig, akkor jön iskolába, fáradtan, kimerülten, hogy este 7 óráig tanuljon.

Ezek a körülmények a tanoncok kínzókamrájává teszik az iskolát. A tanoncok legalább annak veszik. Minden alkalmat megragadnak, hogy az iskolából, ha csak lehet, kimaradjanak. Ha megtekintjük valamely osztály mulasztási statisztikáját, meghökkenünk, oly nagy a mulasztott órák száma. Az osztályvezető tanítónak annyi adminisztratív dolga van az osztályával, hogy bizony még abból a rövid időből, ami a tanításra rendelkezésre áll is, csak kevés marad a tanításra.

S ha még lenne valami haszna e sok irka frkának! De az is édeskevés, csak éppen, hogy a tanítónak van vele dolga.

Igen, a tanító tehet följelentést, de a büntetés oly csekély és nem a tanoncot, hanem a mit sem tudó, elmaradásban ártatlan mestert sújtja, a följelentések pedig sokszor hónapokig is elfeksznek a hatóságnál elintézetlenül. E t tudja a tanonc is jól. És ennek tudatában, ha csavargási időre van kedve, szintén kerüli az iskolát, amikor csak lehet.

Hogy a tanonc ne használhassa fel az iskolai órákat csavargásra, meg kellene állapítani, hogy a mulasztott órák kétszeresét, mint segéd kell még pótolnia az iskolába járással; ha a mulasztott órák száma egy megállapított maximumot elérnek, akkor még egy teljes évi tanulással kell az pótolnia. Nem kaphat addig felszabadító levelet, amíg a tanulásban bizonyos eredményt nem ér el.

Ha így lesz és a tanítókat nem ideiglenes minőségben alkalmazzák az iparos-

tanonciskolában és nem néhány forintot fizetnek évente, hanem a munka nagyságával arányos fizetést, akkor remélhetjük, hogy az iparostanonciskola majd nyújtani fogja a tanoncoknak azt a tudást, amire intelligens iparosoknak szüksége van.

Politikai bábjáték.

— Saját tudósítónk express jelentése. —

Hova most? kérdezi önmagától gróf Khuen-Héderváry, ezidőszereint még magyar miniszterelnök. Egyelőre a Semmeringre. azután hazá és azután? . . . Azután talán az ismeretlen semmisségbe, a kaoszba s kérdezheti tovább, hogy mi jót, üdvöset, szépet, hasznosat teremtett az idő alatt, hogy a végzet a kezébe adta a hatalmat?

Kevély szóval ült be a miniszteri székbe. Azt hangoztatta, hogy nemzeti munkát fog végezni s pártjára is, amely még most a hatalom kedvéért tüskön-bokron át követni akarta, reáoktrojálta a nemzeti munkapárt elnevezést. De most már maga is tisztában van vele, hogy a nemzeti munkára vonatkozó fogadkozás nem volt egyéb, mint a hiuság füstje-gőze. Nem adott ő semmit a nemzetnek. Nem küzdött ki számára semmit. Csak személyével és kabinetjével katalmi reprezentációt jelentett és semmi egyebet.

Most megint a királynál volt. A mi ott végbement, vagy amit ott megbeszéltek, arról legfőlegb homályos, az igaz valóságot gondosan eltakaró kommunikációban számoltatott be. Mit terveznek odafönn, mi a szándékuk az ország közel jövőjére vonatkozólag, azt éppen oly kevés pozitívítással tudja a világ nyáron, milyen égő és kítőrfelben levő vulkán fölött járt s hogy csak hajszál választotta el a világháborútól. Magyarország sem tudja, mi vár rá s hogy miről tanácskoznak mostanában a hatalmassági tényezők Bécsben?

Azt sejtetni engedik a világgal, hogy a véderőjavaslat módosításáról van szó. Legyen-e két éves szolgálati idő létszámemeléssel? Vagy legyen háromévi szolgálat szintén létszámemeléssel? Nyuljanak-e vissza Schönaich tervére, vagy nem? Mindez mérlegelés és tanácskozás tárgya. De nem kérdezik, hogy az ország mit szól hozzá s hogy esetleg itthon azt tartják, hogy egyik 19, a másik egy híján 20. A kilences bizottság programjának megvalósítására is gondolnak, ami valóban nem jelent egyszersmind tehermegkönnyebbitést. Szóval mindenre gondolkodnak egynek a kivételével: hogy mi legyen az általános, titkos és egyenlő szavazati joggal, amely eszmétől valamennyien lubbort kapnak.

S Khuen. mialatt a Semmeringen üdül, gondolkodik azon, miért kell majd lelkesednie,

miért kell majd exponálnia magát, ha üdülési ideje véget ér. S gondolkozik azon, mit kell megparancsolnia a pártjának, amiért lelkesedni kell.

Azért fog lelkesedni ő és pártja, amit Bécsben ráoktrojálnak. Ma kitudódik később és akkor lesz idő és mód a lelkesedésre.

Egyelőre Khuen üdülni ment, hogy mekkora zavar merad mögötte, azzal most nem törődik. De ha törödnék vele, nem segíthetne. Ő a politikai bábjátéknak egy passzív szereplője. Ő a legfőbb báb, akit a bécsi zsinóron rángatnak. És ezt nevezi ő a nemzeti munka teljesítésének.

A tulbuzgóságnál

ami igazán enyhe kifejezés, jóval több az az eset, amely tegnap megtörtént a bajai városházán. Ugy hirtelen nem is tudjuk elégé kellően jellemezni azt a felháborító dolgot, amelyről szó van.

A bajai fogyasztási adóberletre árverezett közösen Zweig Mór, Trafikánt Károly és Boross József. Bánatpénzül letettek az érdektársak egy Trafikánt Károly nevére kiállított hétézer és néhány száz koronáról szóló cetétkönyvet és háromszáz és néhány korona készpénzt.

Mint hogy Trafikánt és érdektársai nem nyerték el a berletet, kérték a bánatpénzül letétbe helyezett betétkönyvnek és készpénznek visszaszármaztatását. Ennek a kérésnek eleget is tett a tanácsülés, amennyiben úgy a betétkönyvet, mint a készpénzt kiutalványozta. Amikor aztán Trafikánt a betétkönyvet átakarta venni, azzal a meglepő hírrel fogadták, hogy a betétkönyv Zweig Mór, Boross József és az ő adóhátralékára le van foglalva. Ez ellen — természetesen — a legenergiusabban tiltakozott Trafikánt Károly mert eltekintve attól, hogy ő nincsen adóhátralékban és a másik két fél is teljes vagyoni garanciát nyújt az esetleges adóhátralékára, senkinek nincsen joga másnak az adóhátraléka fejében lefoglalni Trafikánt Károly betétkönyvét — akár van amazoknak a tartozására másféle fedezet és garancia, akár nincsen.

Hogy ezzel a felesleges és indokolatlan zaklatással súlyos hibát követett el az illető közeg, azt ő maga igazolta a legjobban, amikor estére már olyan foglalási jegyzőkönyvmásolatot akart kézbesíttetni Zweignek, Borosznak és Trafikántnak, amely szerint csak a háromszáz és néhány korona van lefoglalva.

Hát az ilyen eljárás súlyos oknélküli és felesleges zaklatása a polgárságnak, amely dolgban okvetlen vizsgálatot kell tartani. Nem hisszük, nem is akarjuk feltételezni, hogy ez az eset az adóügyi tanácsnok ur tudtával és

belegyezésével történt volna és éppen ezért kérjük az adóügyi tanácsnok urat és a városi tanácsot, hogy intézkedjék a maga hatáskörében, hogy ilyen zaklatás többé elő ne forduljon és ez az eset se maradjon megtorlatlanul.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. december 1.

A képviselőház ülése

A képviselőház ülést félüzenegy órakor teljesen üres padosorok előtt nyitja meg az elnök az ülést és jelenti, hogy beérkezett Kaposvár és Kiskunfelegyháza kérvénye a véderőjavaslat ellen és az általános választói jog mellett.

A véderőjavaslat mellett szólt Zalán Gyula munkapárti, ellene Hegyi Árpád Kossuth párti képviselő.

A vezérkari főnök

lemondása — politikai körök véleménye szerint — gróf Montecuccoli lemondását is maga után fogja vonni Conrád vezérkari főnökhöz a király egy rendkívül melegbangu levelet intézett és ki-nevezte a hadsereg felügyelőjévé.

A fumei bukott bankár

elfogra és letartóztatta a rendőrség. A bukott bankár azt kérte a rendőrségtől, hogy meg-egyszer elmehessen a lakására. Itt egy őrizet-ten pillanatban maga ellen fordította a fegy-vert, de a rendőrök megakadályozták az öngyilkosságot.

NAPIHIREK.

A törvényhatósági bizottsági tagválasztásról szóló tudósításunkba lényeges hiba csúszott, amiről mi igazán nem tehetünk. Nevezetesen megtörtént az a hiba, hogy a tudósításból kifejejtettük megírni azt, hogy Meskó Zoltán, aki önálló jelölt volt és egyik párt részéről sem részesült támogatásban, 114 szavazatot kapott, míg a munkapárt egyik hivatalos jelöltje a leadott 328 szavazatból mindössze 52 szavazatot nyert. A hibát, amely minden tendencia nélkül való hiba volt, készséggel igazítjuk helyre.

A Leányegyesület második teászórját, mint már megírtuk, vasárnap délután fél 6 órakor fogják a Nemzeti Szállóban megtartani. A zsúr műsora a következő: 1. Versek Farkas Imrétől, szavalja Kolozsváry Leonka. 2. Huszka, A két veréb és magyar népdalok, Bachrach Emmy zongorakiséréte mellett éneklő Bachrach Elenér. 3. Költemények, szavalja: Vas Imre.

Uj hetilap Baranyában. A mohácsi függetlenségi párt december 3-án pártlapot indít «Mohácsi Hírlap» címen, melynek lapvezére

Beck Alajos Jr., felelős szerkesztője pedig Schröder Béla, a volt aradi, majd kaposvári, legutóbb dombóvári hírlapíró lesz. A lap most kétszer hetenkint fog megjelenni. Később esetleg többször is.

A Bajai róm. kat. Könyvtáregylet főbátorliva azon igazán nagyarányú érdeklődéstől, amellyel városunk minden társadalmi osztálya szeptemberi színi estélyén kitüntette, — alapszabályainak megfelelően, felolvasó délelőti előadásokat rendez. Az első ilyen előadás december 8-án lesz d. u. 5 órakor a róm. kat. Legényegylet házában. A változatos program megadja bőven mindenkinek és a művészet minden nemének a magáét. Amennyiben műsora a következő: 1. Gardalits O. és Spitznagel M. k. a. zongora négykezeset adnak elő, 2. Tomcsányi Mária k. a. tanítónő a «Mai leány élethivatása» címen tart felolvasást. — 3. Harmadiknak Vörös Ilonka mond el egy igen kedves költeményt, címe A. B. C. — írta Szávay Gyula. 4. A negyedik szám Amler Irénke k. a. zongora játéka lesz. — 5. Utolsó számként Siposs J.-né és Kristóf Ferenc ur adják elő Muray Károly kitűnő dialógját «A Mamá»-t. Könyvtárának gyarapítására csekély belepő díjat kér a Könyvtáregylet ülhely 60 f. állóhely 30 f. — A Legényegylet rendez — nem pártolótárgjai belépő díj nélkül tekinthetik meg az előadást.

Agyonütötte az oszlop. Sulyos baleset történt tegnapi délután. Ujsoron egy kocsi befordult egy kapuba és kidöntötte a kapu egyik oszlopát, amely rá esett egy idegen és ismeretlen asszonyra. A szerencsétlen asszonyt beszállították a városi kórházba, ahol megsérülésébe belehalt.

A besurranó tolvaj. Megírtuk a héten, hogy egy vidéki facér kereskedősegéd besurran özvegy Steier Istvánné Madách Imre-utcai lakásába és ott két gyémánt gyűrűt lopott, de még idejekorán rajtacsípték és a rendőrségnek átadták. A lőfűlelt tolvajnak egyéb bűnei is lehetnek. Legalább arra vall a rendőrségnél tanúsított magaviselete. Kihallgatásakor minden módon megakart szabadulni a rendőrség vendégmarasztalásától és elkezdett dühöngeni. Egyszer csak nekiszaladt az ablaknak és azt pusztá ökölrel bezúzta. Ezzel aztán alaposan megsértült és nyomban meg is szelidült. Orvost hívtak, aki bekötözte a sebeit és ápolás alá vette.

Rum, likőr készítése házilag 100, 200 percentnyi megtakarítás 50 fillér egy adag legfinomabb rum kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen, bárkinnek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül Gyarmati Emil gyógyszerárban Baján.

REGÉNY.

Emberek.

Írta: Szabó Miklós.

39.

(Folytatás.)

Horogh Elek mohó, felkapta a képet és a szeméihez emelte:

— Ki ez?! — kérdezte aztán rekedt kiáltással.

Emil bámulva nézett a halálsápadt emberre. Nem tudta megérteni a megváltozott viselkedésnek okát. Lesütött szemekkel felelte:

— Az édesanyám arcképe...

A miniszter felhőrdült. Kezéből kihullott a kép. Homlokán hideg verejtécsöppek képződtek és halálos fáradtsággal hullott bele egy közeli székbe... Azt, hogy Emil csodálatosan hasonlít rá, már Halmosligeten megállapította... És most világos lett előtte minden... Agyát kétségbeesés kinozta... Undort érzett önmaga iránt... Beszélni akart, de csak artikulálatlan hangok törtek fel torkából. Irtózáttal töltötte el az a gondolat, hogy a saját fiát vesztegette meg és odaígerte neki a leányát... Azt sem tudta, mit csináljon most már. Nem volt képes határozni... De majd holnap, gondolta magában. Addig gondolkodni fog és erőt gyűjt...

Mohón kapott a pohár viz után, amit Emil nyújtott neki és fenéig kiürítette. Kényszeredet mosolyal mondta aztán:

— Pillanatnyi rosszullét. Majd elmúlik...

A visszontlátásra, kedves fiam...

Maga is megjéjt a kimondott szótól és mégis olyan jóleső melegség bizsergette meg a vérést...

Emil tartózkodva fogadta el a feléje nyújtott kezét. S amikor a távozó miniszter után becsapódott az ajtó, kezei ökölbe szorultak... — Majd megtudjátok még, hogy ki vagyok! — kiáltotta félig zokogva, mialatt ajkaihoz érintette a földről felemelt arcképet.

És nem sugta meg a szíve, hogy az, akit megfenyegetett, a tulajdon édesapja volt...

(Folytatás következik.)

Szerkesztő:

FODOR KAROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatali telefonszáma 01

BUDAPEST szálloda

Szeged, Aradi-útca 6. (Tisza nagyszállóda függeléke.) Bejárát a Klauzál-téri villamos vasut megállójától.

Udvari szoba személyenként világítással és kiszolgálással K 160. Utcai szoba személyenként villanyvilágítással és kiszolgálással K 240.

Ugy az utcai, mint az udvari szobák tiszták és világosak. A környékbeli közönség kedvelt szállója.

Az állandóan melegtő
„METEOR”
 KÁLYHÁK
 a legjobbak és leg-
 tökéletesebbek!
 Keves fűtőanyag, nagy fűtő-
 képeség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
 Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!
 Sddig 700,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kettős csillag védjeggyel van ellátva.

Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!
 Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
 kereskedésében kaphatók.

ZONGORÁK

— ÉS PIANINÓK —

Legszolidabban vásárolhatók

Ifj. Wagner Antal

zongorta-teremben

BAJÁN.

Bácsmegeye legre-
gibb és legna-
gyobb zongora-
:: raktára ::

Tíz éves írásbeli
:: szavatosság! ::

Legelőnyösebb
fizetési feltételek! :

Egy ügyes

gépügynök

fix fizetéssel és jutalékkal felvétetik

Singer Co. varógép R. T.

Wörösmarthy Mihály ut 4 sz.

Jól főlő

MAGYAR LENCSE

literenként 13 krajcárért kapható.
Bende utca 3. sz. (A Központi
Szálloda hátsó kapuja mellett)

EREDETI SINGER

„66“

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok
ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársas.

Baja, Vörösmarty Mihály-utca 4. szám a

Egy a **fehértanítványszer**hez való utasítást
tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Szőlő-oltványok,

szőlővesszők és Gleditschia (élő
kerítéseknek alkalmas esemeték beszer-
zésére legmelegebben ajánljuk a legjobb
hírnévnek örvendő

Szücs Sándor fia

szőlőtelepe — Biharosdözegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, ugy
ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt
míg a fenti cég nagy képes-árjegyzékét
nem kérte; ingyen és bérmentve. Ezen
árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel
hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Számtalan elismerő levél.

A tisztelt érdeklődők a telek megtekint-
tésére szívesen láttatnak.

Eladó

A Petőfi-dűlőben fekvő 2714 □-öl
szántóföld és 1600 □ öl szőlő, to-
vábbá a Szeremlei utcában levő
37. ö. i. számú ház.

Bővebb felvilágosítással szolgál
a tulajdonos Wukásinovics István.

Alig használt sötét zöld, nehéz
bársonyból készült két ablakra
való

ebédlő-függöny

rézrudakkal jutányos áron eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban

22023. sz. 1911.

Temesvári vásárhirdetés.

Az ideai temesvári Szent Miklós

országos vásár

f. é. december hó 14-től bezárólag decem-
ber hó 18-ig fog megtartatni. Mindenféle
állat felhajtsa az országos vásárra decem-
ber hó 14-étől, csütörtökön reggeli
5 órától kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1911. november 15.

A városi főkapitányságtól:

BEÉ FERENC, főkapitány.

Egy OKOS fej

elsajátítja azon vívmányokat melyek-
kel a tápszerkémia a háziasszonyt
megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora á 12 f. élesztőpót-
lásául szolgál, mellyel kuglófokat, linzi
és más egyéb tortákat, valamint mind-
ennemű süteményeket és tésztákat
lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé
és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora á 12 f. tejfel
főzve, gyermekeknek és felnőtteknek
csontot képző, nagyszerű és olcsó utó-
eledelt nyújt.

Dr. Oetker vanill nenkura á 12 f. esok-
koládé, tea, puding, tej, mártás és
crème vanillázására szolgál és teljesen
pótolja a drága vanillia-csövet. Egy
csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csö-
nek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden
csomagon. — Kapható minden élelmi-
szer üzletben, valamint drogériában.
Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7 szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **fa- és kárpitos butorait** meglepő kedvezményes
ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéceket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

BÜTOR

legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben **készpénzért és részletfizetésre** legolcsóbban beszerezhető:

HAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.
Telefon szám: 143. **Meghívásra azonnal jövünk!** Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

Cipész-üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a régi Weisz Henrik-fele úri és női

cipész-üzletet

átvéve, a magam régen fenálló jónevű üzletével egyesítve, az Erzsébet királyné utcában volt saját üzletemet is áthelyeztem a **Központi Szálloda** épületében tovább vezetem és tovább is azon fogok igyekezni, hogy elegáns kivitelű, jó és szolid munkával szolgáljam ki t. megrendelőimet.

Raktáron tartok mindennemű, saját készítményű úri és női cipőket.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kéri

kiünő tisztelettel

Szilágyi Sándor

úri és női cipész.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Az már bizonyos.

mert sok százezen bizonyítják, hogy ma a legjobb és megbízhatóbb háziszser

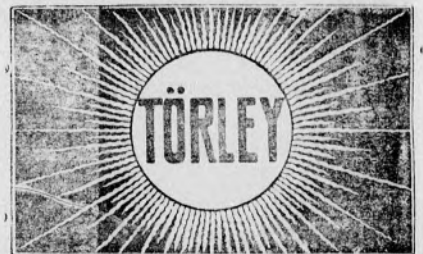
az **Erényi S.**
„Rádium”
Sósborszesze.

Mert ez öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, kitűnő fájdalomcsillapító. Páratlan, mint szájviz, haj és bőrápoló szer.

Okvetlen szükséges minden háztartásban!

Kapható 44 f., 1 K 10 és 1 K 20 f üvegekben

Fleischmann Benő Fiai cégnél
BAJA.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Berson
GUMMISARKOK

Egy csinos nőskét elérni
Kér svibák igyekszik nagyon.
Elcsipni egyik sem tudja,
Mert nincs rajtuk „Berson”

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsősorú